

Csurgó,

Tarakó Gergely, 57 éves

Tarakó Magdolna
tanítónő
Csurgó.

— Letenyei járásban született az adatgyűjő, kb. 20 éves kora óta él Csurgón. Apja gazdasági cseléd volt. Ő sok falusi lakodalomban volt vőfény, násznagy.

Leánykérés és lakodalmi szokások Dél-Zala és Csurgó környékén.

A 42. sz. ből áttéve.

R.R.M. XLIV. szalag

Befordultam a konyhára,
Rágyújtottam a pipámra,
Az, az rágyújtottam volna,
Hogyha már nem égett volna.

A kunyhó , ropog a nád ,
Szorítsd hozzád ezt a barnát,
Míg a barnát szorongatod,
Az a szőke.....

Mond meg kislány az anyádnak,
Hogy az egész Tisza mentén,
Nincsen nékem feleségem,
Nem adott az isten nékem.
Amit adott is elvette,
Szedte vette teremtette.
De jól tette, Hogy elvette,
Mert nem nékem teremtette.

Engem szeress ne anyádat,
Én esokolom meg a szádat,
Nyikorog az ajtó , jönnek, mennek rajta,
Főllállott a tarka macska farka.

2.

Zalai lakodalmas. A Zala megyei Letenye községben divatos régi, népszokásokat, lakodalmi rigmusokat elmondja Taragó Gergely

40, 50, 60, éve az volt Zalában szokás, hogy a házasság úgy kezdődött, hogy legtöbbször nem volt arra módi, hogy a fiatal pár megismerkedjék, hanem voltak ilyen szerző asszonyok, szerző emberek, akik a fiatal párokat összehozták. Megmutatták csak úgy a templom menésnél a lányokat annak a fiatal embernek akit ők kiválasztottak, és ha izlett neki, akkor ezzel a szerző emberrel egyszer elindultak kérőbe. Bekopogtak szépen, legtöbbször azzal a kérés-sel fordultak oda, hogy nincsen-e üszőjük eladó.

Ezzel persze bementek, hát ugye a gazda megmondta, hogy nincs. Akkor leültették őket, később aztán nyilatkoztak, hogy miről is van szó, hogy a leányuk megtetszett ennek a csinos fiatal embernek, és hát komoly aszándékuk, szeretné magának hitves társul, egy életen keresztül feleségének venni.

Ha a lánynak is megtetszett a fiatal ember akkor látták, hogy egyezik a dolog, akkor felállt a fiatal ember, megkérdezte, a szülőket. Hajlandók-e elfogadni vőjüknek, és hogy meg vannak-e vele elégedve? Ha ők úgy gondolták, hogy még utánna tapogatnak a fiatal embernek, hogy kicsoda, micsoda akkor vártak egy kis időt. Kitapogatták, hogy ez a fiatal ember megfelelő-e rendes ember-e a munkában, megállja-e a helyét?

Ha ez megvolt akkor megüzenték neki, hogy mehet.

Akkor odaállt a fiatal ember a lány eléjbe, és azt mondta, hogy nézz végig tetőtől talpig még egyszer, én is megnézek téged ha megfelelsz én is megfelelek egy életen keresztül akkor egymásé legyünk. Ennek jeléül az volt a szokás, hogy a lány adott egy, a skatujja már el volt készítve, amibe volt öt-hat zseb-kendő szalaggal átkötve, ezt adta neki jegyesül, hogy igen is öt választotta. A fiatal ember meg egy érmet, egy egyszerű dolgot adott neki egyenlőre.

Megbeszélték a dolgot , hogy hogyan is fogják elrendezni a lakodalmat, mikor lesz az esküvő . Ezt legtöbbször egy hónapon belül lebonyolították. Nem udvarolgattak évekig, hanem egy hónapon belül leforgott az egész lakodalom. Eljött az idő , megbeszélték azt a napot mikor mennek beírásra , akkor megjött a vőlegénya leányos házhoz . Két tanu , legtöbbször a nász volt . A vőlegény menyasszony a leánynak az édesapja elmentek először a jegyzőhöz. Ott beírták őket , utána elmentek a paphoz. Ott is beírták őket akkor három hétig minden vasárnap kihirdették őket háromszor amikor lejárt arra a vasárnapra tüzték a lakodalmat. Ez alatt gondolkodott a vőlegény családja is meg a menyasszony családja is , hogy a közvetlen rokonokat meghívják a lakodalomra, és időben értesítsék , hogy hozzá tudjanak készülni. Persze a beírásnál ott adta oda a vőlegény a gyűrűt , meg ha valamilyen ajándékot adott a menyasszonynak . Ez volt az első csók amikor ott a szülők előtt megcsókolta a vőlegény a menyasszonyt . Ezzel kötötték meg az egyezményt .

Ua. Pozsovics volt akinek az volt a kötelessége , hogy a vendégeket meghívja a lakodalmas házhoz. Hát persze ez legtöbbször egy idősebb ember volt , aki jól felívott és végig hajjogatta az utcákat.

Elment a hatodik vagy a hetedik faluba is ahonnan meg kellett hívni a vendégeket . Amelyik háznál megjelont ott minden háznál kellett a kalapjába egy szalagot tenni. Később nagyon érdekesen festett az illető . A gyerekeknek ez egy öröm volt a faluba , mert hát persze utána álltunk , elkezdtünk kiebálni - kuszódi

Mi gyerekek hallottuk a felnőttektől , hát aztán utóbb volt nála egy bot amin szalagok voltak , de ezt utánunk dobta , és leestek a szalagok is a botról , és később kopasz lett a bot mérgébe.

No hát ez hívta össze a vendégeket , és ahol megjelent, ezzel le kellett neki számolni és tudta, hogy hol milyen szalagot kapott , milyen virágok kapott , hogy ennél a háznál ő volt . Amelyik leköszöntött, nem tudott elmenni , az megmondta a gazdának , amelyik meg ajálták magukat azok be is tartották. Megkezdődött az első hét amikor sütöttek, főztek stb.

Mikor aztán elérkezett a lakodalom ideje , addigra gondoskodtak mindenről . AVőlegénynek volt a feladata olyan első vőfélyt keresni aki la vezette a lakodalmat , mert neki kellett mindent irányítani , a szakacs, a terítés minden félét neki kellett végre hajtani és tartozott mindenki aki a lakodalomba volt a vőfély parancsainak engedelmeskedni.

Az volt a szokás , hogy a menyasszonyes háznál megkezdték a lakodalmat , akkor este amikor visszaértek az esküvőről -mert délután elmentek esküdni - visszajöttek az esküvőről, akkor megkezdődött a lakodalom éjjelig. Amikor elérkezett az éjjél, bekötötték a menyasszony fejét . Ha a szomszéd faluba való volt vagy a harmadik faluba vitték is azt a leányt , ha a vőlegény odavalósi volt, akkor éjjélbe előálltak a kocsik és a az első vőfély elbucsuztatta a menyasszonyt vagyis már mint új asszony mert már akkor hátra volt a feje kötve , mert addig a lányok lógó haját viseltek . Csak akkor volt szabad föltenni a haját ha neki éjjélbe feltették a noszolya asszonyok tették föl a haját. Amikor elbucsuztatták a szüleitől , akkor fölpakolták a tulipános ládát , dunyhákat, vánkosokat amit kapott aztán persze nem egy kocsi volt hanem ahányra szükség volt .

Akkor a vőfélyek a noszolya asszonyok , a nászok ezek a szépen elindultak a vőlegényes házhoz. Akármilyen csunya idő is volt de éjjélbe elmentek . Elindultak a cigányok húzták ott , azzal a nótával indultak , hogy

Udvarom udvarom kerek kis udvarom
Nem söpör már többet az én gyenge
karom.

Csillagok, csillagok szépen ragyogjatok

Ennek a legénynek utat mutassatok.

Ezzel ők elindultak, odaértek a vőlegényes házhoz, ott aztán a vőfély beköszöntötte őket, és ment a lakodalom tovább, lehet hogy két nap vagy három, négy nap.

Közben amikor nappal volt akkor mentek el pihenni, aztán tovább folytatták a lakodalmat, mert télen szoktak a lakodalmak lenni, mert a nép ráért. Ha valaki közben amíg meg nem volt engedve, hogy el lehet most menni aludni - megszökött elment aludni, hát azért elmentek a vőfélyek a nász, vittek hosszú láncot, ostort, lekötözték kísérték végig a falun aztán durrogattak. Hát amikor odaértek a lakodalmas házhoz, egy létra oda volt támasztva a falhoz, arra föl köllött menni az illetőnek, és akkor megcsaptatták. Ugy csaptatták meg, hogy ment föl a létrán, egy deszkát a fenekére tartottak a másik meg egy jó csapófát. Amikor az illető ütött akkor a deszkát elvette aztán persze a fenekére csaptt. Hát nem volt kellemes dolog, akkor meg előfordult az is, hogy éjjel -amikor már a második éjjel volt, megengedték, hogy menyasszony és a vőlegény elmehessen aludni. Hát ugye villanyok nem voltak, sötét lámpák voltak, és volt olyan üres szoba ahol ágy volt, és elmehetett a menyasszony a vőlegénnyel aludni.

Na de aztán a vőlegényt becsapták, mert előfordult, hogy az első vőfély öltözött föl az új asszonynak a ruhájába, és hát amikor lefeküdtek az ágyra, hát szokás szerint a vőlegény megkezdte a tapogatást, simogatást, Hát akkor fölugrik és elkiáltja magát, -Szent isten farka van a menyasszonynak!

Hát erre a nagy nevetés, és ment tovább a mulatság.

No aztán az is előfordult, hogy reggel ne unatkozzanak, mert már a sok táncot megunták, fölöltözött az első vőfély az új asszonynak a ruhájába, és a sajtárt a fejére fogta, és kísérték

a legmesszebb levő csigás kuthoz, vizért. Kisérte a lakodalmas nép is és akkor is danutak meg hujjogattak, aztán persze a vőfély letette a sajtárt olyan komikusan, aztán mentek tovább a kutig. Mire megtöltötte a sajtárt vízzel, hát köllött haza felé vinni, hát persze mire hazaért a fele kilocsogott. Több ilyen vice volt.

Megérkeztek a lakodalmas házhoz a koszorus lányok, a vőfélyek bemutatkoztak egymásnak, mert ismeretlenek voltak legtöbbször, és akkor ettek, ittak elérkezett az a pillanat amikor délután elindultak esküdni. Ha távol volt a templom kocsival, ha nem akkor gyalog. A vőfélyeknek a mellén volt a bokréta, ahol özvegy ember volt a vőlegény, máshol pedig a kalapjukon volt a bokréta. A vőfélyeknek volt rózsaszín bokrétájuk, a vőlegénynek volt a mellén fehér bokréta. A koszorus lányoknak szintén rózsaszín koszoruk volt ugye, a menyasszonynak fehér. Elérkezett az idő amikor kellett készülődni, az esküvőre, akkor az első vőfély kikérte a menyasszonyt.

Szerencsés jó napot adjon az ur isten,
Hálát, hogy e napra felvirradtunk éppen,
Megjött már az óra, midőn magzatjuknak,
Az oltárhoz kell lépni, mint szép menyasszonynak.
Ejáratba jöttünk tehát e hajlékba,
Hogy elvezessük őt az isten házához.
Kérjük azért szépen a kedves szülőket,
Hogy engedjék utra a kedves szülöttjüket.

Erre persze sirás, bucsuzás, kimentek az udvarra, ott a sok kíváncsi nép is körül fogta őket, ott aztán a vőfély elbucsuztatta az esküvőre.

Tisztelt násznép, halljunk egy- két bucsuszórt,
Mielőtt itt hagynánk e tisztelt házat.
Mert illő ha utra indulunk, isten ember előtt

beszámolunk.

Szép menyasszonyunk is e módon szólna ,

Ha szívérzemétől szavához jutna.

Elmondom tehát amit elméje gondol,

Ilyen formán volna , látom bus arcán.

Örömmel virrad fel ez a boldog reggel,

Örömmel üdvözlöm , ártatlan szívemmel.

De keblemet nagy bánat fogja el ,

Mert e házasságnak útjára lépek fel.

Hosszu az én utam melyre most indulok,

Azért most istenem te hozzád fordulok.

Tőled buzgó szívvel kegyelmet esdeklek,

Mert segílyt és áldást csak tőled nyerhetek.

Kérlek , hogy el ne hagyj e nehéz sorsomba,

Szent fiaddal együtt állj mellettem nyomba.

Mert ma ágazik el életemnek útja ,

Vagy sirig örömré, vagy örökös bura.

Azárt ur istenem ne hagyj el

Bocsásd meg ellened elkövetett vétkem.

Add hogy legyen boldog az én páros életem,

Édes Jézus kórlak, holtig maradj vélem.

Majd hozzátok fordulok kedves jó szüleim , rokonaim,

Testvéreim,

Kisérjete ti is az isten házába,

Kérjétek ^{ur} istent , imátkozva,

Hogy bé áldását adja házasságomra,

Induljunk el a szent háromság nevében,

E nehéz utamon vezéreljen isten.

Ezt a kislányt készítik a kocsira,
Elviszik a letenyei templomba,
Gyöngy koszoru ráhajlik a vállára,
Jaj, de hamar elmulik alánysága.

Azért kérem én a násznagy urakat,
Adják vissza az lány koszorumat,
Adják vissza tegyék föl a fejemre,
Had mehessek a lányok seregébe.

Édeslányom visszaadni nem lehet,
A fejedre gyöngykoszorut nem tehetsz,
Már én többet koszorús lány nem leszek,
Ha leszek is noszojó asszony leszek,
Nászuraknek mulató társa leszek.

Ezzel elindultak a kocsik , a vőfélyek a jó nótákkal, és elmentek a templomba. A templomból visszajövet megérkeznek, a kocsikról leszáll a nép, az első vőfély beköszönti a menyasszonyt.

Szerencsés jó estét adjon az ur isten,
Szerencsével jártuk nagy dolgunkat végbe,
Legyen az ur isten vezérünk mindenbe,
Ami még hátra van , várjuk végét szépen.
Válják az uj párnak szent eskü tétele,
Gyerekeknek örök javára , üdvére,
Turbékoljanak a szerelembe, Eljen!

Persze a szobába bemenni addig nem lehetett, mert a szakácsné az ajtóba állt, bezárta az ajtót. Mondott valamilyen kérdést, amire az első vőfélynak meg kellett felelnie.

Hát előfordult az , hogy kérdezte milyen uton jöttetek?
Megmondtuk, hogy szetkereszt uton.

Na de előfordult az is amikor azt kérdezte, hogy mi van a szakácsné

lába között?

Hát itt bizony az ember néha melleje talált fogni , de az igazat nem találta el , mert kiderült , hogy egy főzőkanalat, vagy egy merőkanalat fogott a lába közé. Hát addig- addig mégis csak megsugta , az ember eltalálta aztán kinyitották az ajtót és be- mentünk. A cigányok már huzták , és megkezdődött este nyolc óráig, kilencig a tánc.

Közben amikor elérkezett este fél-kilenc körül,akkor az első vőfély megkezdte a vacsora előtti beköszöntőket.

Szerencsés jó estét kívánok mindennek,
E menyegzős házban egybegyült vendégnek,
Hozzám tartozandó jámbor legényeknek,
Ide beszólitott szép kedves szüzeknek,
Köszöntjük az istent bejüvetelünkbe,
Szerencsések legyünk ezen esztendőbe.
Vig öröm és áldás , szálljon a szivünkbe,
Nemes magyar hazánk legyen csendességbe.
Legyen csöndességbe, legyen békességbe,
Gyarápodjék egyre hirbe dicsőségbe.
Mert nincs e hazának a világon párja,
Isten kalapjának ez a bokrátája,
Míg rebegő nyelvem szárnyára eresztem,
Erre szememet az égre meresztem.
Onnén várok áldást szép magyar hazánkra,
Szép magyar hazánkra, e nagy társaságra.
Várjuk azokat is kik még itt nincsenek,
Nagy dolguk miatt el nem jöhettek.
Addig a szép vendég mulatgassa magát,
Lassu és friss táncra ágazgassa talpát.
Tudják azt uraim , hogy nem sokat tanultam
Az iskola elől gyakran elfutottam.

De évek mulva mégis csak befordultam,
Igy csak valamibe csak bele okoltam.
Örvendjete ti is szüzek, szüz virágok,
Mint tavasszal zöldelő almafa ága.
Látjátok mindnyájan, hogy jó kedvembe vagyok,
Hipp, hopp muzsikások ne szunyoszkodjatok.
Nosza muzsikások ne szunnyadkozzatok,
Nevetekről tudom, nagy híreitek vagytok.
Vig nótátok mellett, egyet ha...
Indítom is/lábamat/ lépésre lábamat,
El is fordítom csendesen magamat,
Megnézem a konyhán drága szakácsnémat,
Eldiszitette már a csokoládémat.
Azt kiáltja szám, legyetek csöndesen,
Hogy elvégezhessem dolgomat, rendesen.
Annak szolgálok e házban szívesen,
Ki békébe mulat és becsületesen.

Éljen!

Második beköszöntő.

Három szót uraim!
Szerencsés jó estét adjon az ur isten!
Kálmán menyegzőből küldöttem te-néktek,
Isten akaratjából, érdeemes vendégek.
Akarjátok tudni, idejöttöm célját,
Jelentem néktek isten akaratát.
Mikor Kristtusunk lakodalmat tartott,
Sok tanítványával vig mulatságba volt.
Mivel e mulatság neki is megtetszett,
Azért rendelt a mi időnkbe is ilyent.
Szüzek, szüz virágok mind mellém álljatok,
Mert én fia vagyok híres Attilának.
Karján nevelkedtem szép Ludérciába,

Most is harmada enyém országának.
Nem de uraim , derék legény vagyok?
Az orcám is, mint a kikirics ugy ragyog.
Ismernek engem urak és hadnagyok,
Tudják , hogy Attila híres fia vagyok.
Azért tehát lányok rajtam kapjatok,
Mert én az országba híres legény vagyok.
Koszorus lányok, szeretem abort,
No lelkem adjatok, mert ha nem adtok,
Mesterséget tudok,
Ördögöm van egyet megemhoz csábítok,
Cskolok a piros ajkára szépen,
Ugy megragad nálam , mint madár a létrán.
Immár , innom is adtatok angyalok,
Utánatok is sokat fáradtam tudjátok.
Majd szerzek nektek is egy oly igaz társat,
Lámpással sem tudtok találni mácat.
Látják uraim az asztal megterítve.
Kés , tányér kanállal ékítve.
Jönnek majd az étkek mindnyájan sorjába,
Ez a sok legénység nem áll itt hiába.
Nehogy az asztalon az éte l meghűjön,
És a fölmelegítés dologba kerüljön.
Tessék uraim helyre telepedni,
A muzsikácoknak kell majd melegedni.
Méltó hát itt , hogy az öröm terjengjen,
Ételbe, italba testünk rész vehessen.
De ne féljen senki, hogy rosszat fog enni,
Mert a gyomrát itt senki el nem ronthatja.
Vőfélyek érkeznek híres perzsiából,
Követek küldöttek hozzátok Szityából.
Utánam érkeznek a megterhelt tevém,
Most majd előkerülnek a pompás étkeim.

Az első tál étel lesz bagónyerítés.
Utána jön a kemence nyögés,
Csirke ordítás , borju bögés,
És végre érkezik egy üres kocsi zörgés,
Egy öreg sündisznó lészen bepácolva,
Egy beteges bolha lesz a nyársra huzva.
Sült peccsenye/~~haljktx~~/ helyett egynagy fejsze foka,
Háromszáz esztendő's kerekeknek agya,
Káposztás hus lészen hasas szalonnával,
Egy kifőtt pulykának combja rizskásával.
Ha tudom ide behozom , jó ízűen megeszik,
Készülnek az étkek, sűt föz a szakácsné
Jó ért ám mindenhez m jobban mint a papné.
Tudja a jó étkeket kavargatni,
De tudja a boros kancsot is hajtogatni.
Na de most már nem tréfálok , megyek a konyhára,
Sok jó étkeknek drága illatára.
Majd megjelenek mindnyájuk láttára,
Hogyha előbb nem Szent Györgynek napjára,
Éljen!

Erre a násznép , vőfélyek akik az asztalhoz ültek, vőlegény menyasszony ,nászok, egymás kezét fogva úgy vezetik az asztal körül a menyasszonyt, míg végre a harmadik körnél leül a menyasszony mellette a vőlegény ,koszorus lányok, De persze az volt a divat , hogy sajnos jó étkek voltak a menyasszony csak nézhette az üres tányérát, pedig dupla tányér volt előtte , mert egész éjjel a menyasszonynak enni nem szabadott. Ez volt őneki a szokás , ő legfőjebb csak könnyeket hullatott, A vőfély elment , készen volt az első étel is , megkezdte a vacsorához a beköszöntéseket.

Először is megérkezett egy üres tállal, vagy egy lábassal
cserép edények voltak akkor, Erre mondott egy köszöntőt,
Halljuk szót uraim!

Behoztam az első tál ételt,

Jól megfőztem, jól megszóztam,

Sokat imátkoztam, hogy el ne essek.

Erre a lábast földhöz vágta,

Na most mindenki fölkapkodta ott a cserepeket, és aki tehetett
eltett magának, emlékébe.

Akkor az elsőért visszament a konyhára.

Hozták a levest, azzal kezdődött az étel. Persze ehhez
az elsőhöz még öt-hat öregasszony

Halljunk szót uraim!

Ismét megérkeztem, de nem üresen jöttem,

Étellel terhelve vagyok mind a két kezem,

De mielőtt hozzányulnék a kanálhoz,

Előbb buzgó szívvel hálát adjunk az urnak.

De, hogy én itten hosszan ne papoljak,

Forró táltul sebeket ne kapjak,

Kezemből vegyék el ezt a forró tálat,

Melyet az ujjaim tovább nem állhat.

Még a hátam mögött husz legény vagyok,

Annak a kezét is süti már nagyon.

Ne tántorogjék előttem senki,

Mert nyakát hamar lefoxrázom neki.

Itt tehát a leves, melyet adok jó hus,

Azért a szive senkinek ne legyen bus.

Nosza muzsikások szóljon hát a vigdus,

Ezzel dicsértessék az ur Jézust Krisztust.

Éljen!

Mindig a menyasszony alejbe vitték az első tál ételt, de persze ő csak persze esetben nézhette.

Megérkezett a második étel.

Halljunk szót uraim!

Gyenge borju hus mit hozok tormával,
Csak harminc tavasszal járt az anyjával,
Gyengesége miatt szénát nem ehette,
Szegény gyöngé állat csak a tormát, koppát lelte.
Ézért a tormáért jó sokat fáradtam,
Magyarország nagy részét bejártam,
Ezt a keveset is a Maros töbe ástam,
Szerencsémnek tartom, hogy reá találtam.
Ez aztán az étel magyarnak való,
Göthös németnek a torkán akadó.
Jó medicina jó öcsém Pista,
Ki ebből eszik nem lesz szucilista.

Éljen!

Közbe amíg a vacsora állt, ilyen házassági köszöntők voltak. Amivel vigasztalta az első vőfély a menyasszonyt és a vőlegényt.

Halljunk szót uraim!

Mi a házasság, világi párosság.
Aki csak próbálta, vagypedig vizsgálta.
Ime mindenki azt mondja aki okos,
Hogy szegény-legénynek házasodni bajos.
Annak a legénynek ugyan még nem esoda.
Aki a maga fejétől még nem tudja.
De az asszony majd nézi, tudtára adja,
Hogy mi köll néki egy szálíg elmondja.
A gazdán asszonynak kell először tűzheky,
Mert ha ez nincs bizony nagyon könnyen hagy el.
Szobára, konyhára legyen elégséges butor,

S ilyen nemü ami csak szükséges.
Mivel ha az asszony lát ebben szükségét,
Nem ülhet senkivel vidám vendégséget.
Duzzog, dörmög őkelme urára,
Hogy a menykö hozta a nyakára.
Hogy te hát ezt kerüld , és hogy kedvét kezesd,
Mindeneket végy, hogy gondját elveszd.
Seprü , ruha . kefe és még bőrös táska,
Mángorló , sótartó, motola és rokka,
Fali cifra tükör, szobába szép asztal,
Kell ~~ágyláda~~ karszék , jó puha vánkossal,
Tele öreg jó féle ecettel , több jó szagu kenettel.
Házad előtt
Immár ^{ugyhojt} úgy tuszkol ki , mint a tatár.
Hogy végy kendőt, ollet, gyűszüt , ládára lakatot,
Éjnémit meg tüt, tüt.
Vásárra kell menned , mert kerget az asszony ,
Kell kapca , ... , cipelő,
Ily módon más selyem, más színü keszkenő
En aztán barátom az igazi bökkenő.
Sok kicsi és nagy fazék, bögre szirke tál,
Hidd meg azt barátom , hogy nagyon megrosztál.
Nyárs , sütőlapát, tökgyalu, penet,
Igy mindezeket sem termi ám a szent.
Na de tőlem ezen fölül sajtár és tekerő ,
Rézlábas, vaslábas, űst és serpenyő,
Levesmerő fényes rézvas-nyelü kanál,
Sótartó Maseszköz Lógjon a konyha falán.
Jaj, de a szobára sokkal több kell , mint a konyhára,
Nem is szólóttam aranyos képekről, ágyterítőkről.
Meg ily nemükről,
Na de amit elmondtam az is elég baj,
Azonban még hátra is maradt egy nagy jaj.

Mondanám is , nem is igazán áltam,
De utoljára is el nem titkolhatom.
Mi türes tagadás , arra is kell menni
Hogy az uj asszonynak bölcsőt is kell venni.
Ebből áll röviden a házasság, párosság,
Aki csak próbálta, mindig találta.
De azért angyal szüzek örvendjeteK,
Kik testi szépségteknek örvendeteK.
Galambszivü legyen szerető szívetek,
Ezen szólásamon ne szomorkodjatok,
Hogy e farsangból kimaradtatok,
Jön a másik is lesz benne részeteK,
Les z legény kivel majd megesküdheteK,
Éljen!

Aztán elmegy a harmadik fogásért.

Halljunk szót uraim!
Ismát megérkeztem , de nem jártam hiába,
Oly jó étket hoztam valójába,
Mert első eminens az étkek sorában.
Ezért eledelért nagy próbát is tettem,
Szilaj bikával két nap verekedtem,
Kicsinyben mult fogam , hogy ott nem feledtem,
De oda se neki , csak hogy legyőztem,
Tessék hát uraim , vegyék el kezemből,
Jó nagy darabokat metéljenek ebből.
Bort is igyék ám rá aki eszik ebből,
Mert ha nem iszik rá nagy foga nő ettől.
Éljen!

Halljunk szót uraim!

E tálban párolog a jó izletes kása,
Mire azt mondják , hogy az isten áldása.
Husfélével van tele, nincs ennek mása,
Ki tehát nem eszik , sáját kárát lássa.

Mert akkor divat volt a kása a lakodalomba , ez el nem maradhatott. A süteményre akkor még nem sokat adtak.

Utána következett a kásapénz szedés.

A szakácsné magára terített egy nagy lepedőt, bekötötte a kezét, sántított ,rázta a kanalat, remegett a keze.

Halljunk szót uraim!

Kedves násznagy urak , szomorú hír vagyok,
Szegény szakácsnének keze sebes nagyon,
Amint odakinnt a kását kevergette,
Jobb kezét a tűz szörnyen megégette.
De annál is nagyobb , mert sánta a lábára,
Mert akása fröccsent mind a tíz ujjára.
Azért hát uraim, bugyelárist nyissanak,
Kisbankót, nagybankót tányérra rakjanak.
Néki orvosságra pénzt adjanak,
Hogy mérges sebei hamar begyógyuljanak.

Erre mindenki összeszedte a kis aprópénzét, persze nem százásokat dobáltak, és remegett a keze és ment vele végig a vőfély.

Adjatok a szegénynek,

Szegény apátlan, anyátlan a sötétben nem lát.

Adjatok a szegénynek,

Szegény apátlan , anyátlan aki hasraesett a sárba.

Addig a míg a merőkanál megtelt apró pénzzel.

Utána amikor megtelt a kanál , átadta a másik szakácsnénak ,
Elkezdte a gyömscsárdást járni a másik vőfélyel.
Persze erre nagy nevetés, mert addigra már semmi baja nem
volt a szakácsnénak.

Utána következett a káposzta, mert az elmaradhatatlan volt a
lakodalomba,

Halljunk szót uraim!

A paradicsony kertből csak az imént érkeztem,
E gyönyörű kertnek gyümölcsiből ettem,
Mivel, hogy ottan soká kertészkedtem,
Szép fejes káposztát bőven természettem
Káposzta és szár ma az étkek vezére,
Nemes magyar hazánk, országukn szine.
Még királyoknak is gondja van erre,
Áldott föld, ahol terem gyümölcse.
De most már nem dicsérem, dicsérje meg magát,
Mert belevágtam huszonnégy disznónak elejét, hátulját
Keresse meg benne ki-ki fülét, farkát,
Menyasszony meg a vőlegény farkát.

Éljen!

Vacsora . Az első vőfély ismét vigasztalja a házaspárt.

Halljunk szót uraim!

Tisztelt násznagy urak , élő tisztelt vének!
Élő tisztességgel egy kis csendet kérek,
Még a házasságot megbeszélem egybe,
Méltoztassanak angam egy kis figyelemre.
A szent házasságot isten maga szerzi,
Isten maga adá ,~~xlv~~ Évát Ádám mellé
Hogy hü társa legyen életben és bajban,
Mint, hogy Mózes könyve hiven elénk adja.
Boldog is akinak van hü felesége,
Mert a hü feleség a ház gyöngye , éke.

Vig öröm és áldás száll vele e házra,
Kivirágzik szépen a boldogság fája.
Magányos legénynek unalmas az élet,
Nincs kivel megossza ha kedve éled.
Nincs ki vigasztalja ha meggyül a gondja,
Nincs ki édes szókkal , drágájának mondja,
Azért hát legények kinek nincsen párja,
Tegyen szert mielőbb Éva vagy Jutkára.
Gondolkodok én is már régen felőle,
Talán már léssen is valami belőle.
Csak ez a baj , hogy a jó asszony ritka.
Ezért tudom , hogy áll ellenem sikra,
De nem bánom ha szemem kiássák is ,
Kimondom , hogy sok asszony rosszabb , mint a..
Duzzog , pöröl savanyu az arca,
Mint a ma szakasztott éretlen vadalma.
Dühös, mint a sárkány kelepel a nyelve,
Aki olyent vesz el megverte az isten.
Megverte az isten , mert a rossz asszonynak
Földön párja nincsen,
De nem szólók többet , ürülnek a tálak ,
Azért hát mindjárt a dologhoz látok,

Halljunk szót uraim!

Sokfélét hoztam , számtalan sokfélét,
Azért köszörülje ki-ki a kését,
Hogy el ne csorbitsa a tányérja szélét.
Huzza more rekedt hegedűjét,
Szüzek, szüz virágok ne beszélgessetek,
Mert éhen maradtok , tehát siessetek.

E finom étkekből csak sokat egyetek,
Mert ha nem esztek , férjhez nem mehettek,
Eljen!

Halljunk szót uraim!

Turós lepényt hoztam ,érette a konyhán sokat várakoztam,
A tepsiből éppen most lett kimetéve,
Áhitó szagától alig vagyok élve.
Régi időknék van ennek eredete.
Principálisnak volt a kedves eledele,
Menyegzője napján turóslepényt evett,
Ugy jó lakott tőle , hogy megszakadt bele.
De azért csak bátran egyenek belőle,
Egészséges étel , jót állok felőle.
Ki ebből jólakik nem lesz baja tőle,
Eljen!

A vacsora közben voltak ilyen viccek is, hogy a vendéget szorakoztassák. Volt pl. a halálköszöntő,

Aztán előfordult , hogy az első vőfély felöltözött egy szerencsétlen vándornak, vándorhegedűsnek .

Kabátja alá válla szélességében bele volt téve egy bot ,
egy keze nem volt ,és beköszöntötték, hogy a szegény hegedűművész . Elkezdte énekelni Dankó Pista nótáját ,

Eltörött a hegedűm nem akar szólani,

Közben szerzett a hentesektől egy tehén csöcsét.
Aztán odaillesztette a sliccéhez , ahogy meg énekelt ,
ez a tehén csöcse ki-kibujt a sliccen. Persze ez ott volt érdekes ahol ezt nem ismerték, mert rettentő nagy nevetés mire utobb körül néz, hogy mit nevetnek , akkor vaszi észre vevő hogy fele kinn van a sliccből.

Nagy dühében bocsánatot kér , hogy őt ez a szégyenbe döntötte,
Előrántja kését , megfogja a végét, kirántotta és ketté vágta.
Ahogy ott ültek a padon , legtöbbször a menyasszony ölébe dobta.
Az nagy rémülten kilöki az öléből, de az a szegény tehén-csöcs
még a földön is mozgott, a nagy rémület, síkogatás , nevetés,
amire végre rájöttek, hogy nem komoly dologról van szó , hanem
egészen másról.

Aztán volt a halálköszöntő.

Az első vőfély ráterített egy fehér lepedőt alatta kasza.

Halljunk szót uraim!

Dicsértessék az ur Jézus,

Ezzel kezdem szómat.

Minden jelenlevő hallja mondókámat.

Nem mondom ki vagyok , ifjút és öreget sirgödörbe
hányok.

Kisziköszörülöm a kaszám,

Levágom a nyakatok,

Igy muluk ki minden földi boldogságtok.

Bokrétás násznagyok , nem soká mulattok,

Kezembe a passzustok,

Egy rövid idő múlva be kell rukkolnotok.

Noszolyóasszonyok most ne könnyezzetek,

Az előbb még a férfiakra nagyot kacsingattatok.

De a halálra nem gondoltatok,

Ki sem köszörülöm a kaszám ,

Levágom a nyakatok,

Igy mulik ki minden földi boldogságtok.

Hol vagytok ti málészajú vőfélyek?

A bornak a javát megittátok,

A vendégeknek csak vizet adtatok,

Bokrétás kalaptok tegyétek fejetekbe,

Hurcolkodjatok az örökös pokolba,

Ki sem köszörülöm a kaszám , levágom a nyakatok,
Igy mulik ki minden földi boldogságtok.
Látom a vőlegény nagyon szomorú ,
Nem örömködhet a kedves menyasszonyába.
A menyasszonyt viszem , a vőlegényt huzom utána.
Ki sem köszörülöm a kaszám , levágom a nyakatok
Igy mulik ki minden földi boldogságtok.
Látom a menyasszony mélyen szomorkodik,
De a jobb keze a nadrágzsebbe csuszik,
Szép koszorus lányok fél szemmel kimérik,
Szeretnének ők is az asszonyi sorba bejutni.
De ezt az én kaszám meg nem engedheti,
Kiszi köszörülöm a kaszám , levágom a nyakatok,
Igy mulik ki minden földi boldogságtok.
Ti konyhában sürgő -foggó szakácsnék!
A levest elsóztátok, de a halálra nem gondoltatok.
... tornácán van egy nagy vasfazék,
Minden szakácsasszony abba hurcokodják.
Kiszi köszörülöm a kaszám, levágom a nyakatok,
Igy mulik ki minden földi boldogságtok.
Ti sarokba huzódó , bikaszemű cigányok!
Hegedüt, nagybögőt rakjátok bugyorba,
Hurcolkodjatok gyorsan az örökös pokolba.
Kiszi köszörülöm a kaszám , levágom a nyakatok,
Igy mulik ki minden földi boldogságtok.
Megteletta szekerem , fordítom a rudját,
Huzom az örökös pokolba.
Éljen!

Halljunk szót uraim!

Itt a finom .rizbil, jóféle sütemény,

Nincs ebben sem máring sem munstrángse kömény,

Cukorral vegyítve nem is nagyon kemény,
Aki ilyennel él, nem bántja a köszvény.
Föltálatam végre a jó eseségeket,
Mazsla, szőlővel telt édességekkel.
Tudom, hogy szeretik az itt lévő szüzek,
Annál inkább, öregek és öszek.
Olyan édes kérem, akár csak a hot viz,
Mindjárt megkivánja az ember ha ránéz.
Fogjon meg hát minden darabot kilenc kéz.
Éljen!

Lassan a vacsorának vége lesz, mindenki evett, ivott,
jólakott. Megkezdődik az asztal fölszedés, táncok, közben az
asztalon kinek mi izlett, volt egy két asztal félre téve
és itt folytathatta tovább.

De a menyasszonyt ki kellett az asztaltól köszönteni,

Halljunk szót uraim!

Tisztelt násznagyurak,

.....
Egészségükre váljon eledelünk,

Szívesen adatott, italunk, ételünk.

Násznagyurak a tánc szabaduljon.

A muzsika most már szóljon és harsogjon.

A csárdást járjuk el virágos virradtig

Nyugalomra addig ne gondoljon senki.

Legények ide bennt a legyet csapjátok,

Odak kinnt a nagykár nem is tudjátok.

Hogy a takka-macska kihuzta a csapat,

Borunk egy toborzó

De ne féljen senki , hozok bort eleget,

.... a Tiszán beverték a jeget.

De amint a faluban kajandoztam,

Mégis egy kis borra akadtam.

Ennyi ni!

Vélegényünk milyen töri a fejét?

Talán hó lepte be a háza tetejét,

Ördög vigye a but, hagyjuk el máskorra,

Hol van egy pohár bor , igyunk a...

De a menyasszony miért oly szomorú?

Hisz rég elmúlt a török háború.

Ha én szép menyasszony lennék,

Estétől reggelig innék , és mulatnék.

Éljen!

Ezzel megkezdődött éjfélig a tánc.

Elérkezett az éjfél, amely a lakodalomnak a legszomorubb ideje,
a nyoszolyóasszonyok elviszik a menyasszonyt , fölteszik a haját,
elkészítik, a szobában hátra kötötték a haját,

Elindult a násznép a lakodalmas házhoz, hujjogatnak , a nóta
megkezdődött .

Édes kedves göndör hajam hová lettél,

Talán bizony kendő alá keveredtél ,

Oda bizony , oda ám,

Ki sem keveredek már ,soha többé.

Halljunk szót uraim!

Ime itt áll előttünk az édes menyasszony,

Hogy menyecske fejjel egyet táncolhasson,

Táncolják hát vele mindenki egy kurtát,

Csak le ne tiporja a cipője orrát.

Gondoljunk arra , hogy drágáért varrták,

Tömje meg mindenki bankóval a markát.

Az elsőt majd én járom,
A többi még ráér
Ergye cigány huzz rá , az uj házaspárért
Éljen!

Ezzel a vőlegény tartja a tányérat , rajta a menyasszony koszoruja,
középen ég a gyertya . Megkezdődött a gyors tánc . Az első vőfély
pörgette a menyasszonyt , utána - Eladó a menyasszony!
Aki akarta megforgatta , persze minden vendég megcsinálta.
A menyasszonynak addig kellett táncolni amig a legények le nem
fogytak a táncról. A pénzt mindenki rátette a tányérra,
Amikor a vőlegény megunt a táncot, és látta hogy a menyasszony
már nagyon fáradt , akkor elfujta a gyertyát , rátette a kalapját,
a tányérra és azt mondta, - Enyém a menyasszony!
Akkor mindenki táncolt a maga párjával.
Ez tartott néhány percig , nem sokáig, utána elkezdődött a szomorú
bucsuzás. A menyasszonynak el kellett készülni mert elhagyta a szülői
házat, és elindult a vőlegényes házhoz.
Idegen faluba vitték, ez bizony kicsit hosszú ut volt, de menni
kellett akármilyen idő volt. Megtörtént , hogy a lakodalmasokat
megtámadták a farkasok és sokszor na gyon rosszul végződött, a
Megkezdődött a menyasszony bucsuzó

Halljunk szót uraim!

Majd a hegedűknek álljon meg zengése,
Sarkantyuknak is csengülő pengése.
Mert bucsuzásomnak most léssen kezdése,
Legyünk csendességben , mig léssen végzése.
Zeng bucsuzó szavam, hullnak könnyeim,
Mert tőletek válok kedves jó szüleim,
Szentséges ur isten , világ teremtője,
Tekint rá ezekre a kedves jó szülőkre.
Kik által e világra helyeztél,
Számomra most más utat jelöltél.
A házasesletre engem segítettél.

Buzgó szívvel ezért hálát adok néked ,
És áldom örökké szent gondviselésedet.
Buzgó szívvel kérem isteni fölséged,
Hogy üdvére add e páros életet.
Először is hozzád fordulok kedves édesapám,
Könnyeimtől nézek , mint borol el arcám,
Mielőtt atyai házadból kilépek,
Előbb térdre hullva bocsánatot kérek.
Bocsánatot kérek , mert megbántottalak,
S hogy gyakran sokszor megsomoritottalak.
Kedves édesapám felejtd el ezeket,
Az isten áldjon meg ezekért tégedet.
Majd kiesik nyelvem , megbágyadt helyéről,
Mint patak úgy folynak könnyeim szememből.
Midőn hozzád nyujtom ezen bucsuzásom,
Kedves édesapám tőled elválásom.
Hát hozzád mit szóljak kedves édesanyám,
Ki ekkorig voltál gondviselő dajkám,
Tudom , hogy nagyon fáj anyai szivednek
Midőn elválását látod gyermekeknek.
Kit édes tejeddel tápláltál emlőddel
Most át kell engedned titkos jövendőnek.
Kedves édesanyám tudom mint szerettél,
Mint gyöngé virágot ápoltál , neveltél.
A jóra tanítottál, a rossztól féltettél,
Most pedig szárnyamra engem eresztettél.
Kedves édesanyám felejtsd el ezeket,

Az Isten áldjon meg ezekért Tégedet.
Köszönöm a te anyai hü szeretetedet,
Mit nem érdemlettem, gondviselésedet.
Az Isten áldása szálljon fejedre.

Kedves testvéreim, tőletek bucsuzok,
Miután ezuttal tőletek elválok,
Isten áldását kérem lelketekre,
Oly módon miként harmat szál a földre,
Álljatok elejbém hires, szép legének,
Kik annyi sokat szépítetetek nékem.
Sokat hazudtatok, de most már az én párommal
Élem boldogságom.

Jó leánytársnőim, kik eddig voltatok,
Könnyező szemekkel körülöttem álltok.
Szép koszorutokból ime, most kiválok,
Néktek is szivemből minden jót kívánok.
Adjon ez Uristen néktek is oly szivet,
Hogy megértsétek mindig hü szerelmeteket.
Kedves alsó, feső, jó szívü szomszédok,
Rokonaim, barátaim és jó akaróim.
Az Isten áldjon meg benneteket fejenkint,
A földön ne érezzetek fájdalmat és kint.
Az itt maradottaknak kívánok jó kedvet,
Nekünk, uatsoknak szerencsés megérkezést.

--- Főlkészültek a kocsira, fönn voltak a dunyhák, vánkos,
szekény, amit a menyasszonynak adtak, egy ágy, ez volt neki
a berendezése és a kocsik elindultak a lakodalmas háztú.
Megkezdődtek a nóták, a vőfények hujjogattak.

Udvarom, udvarom, szép kerek kis udvarom,
Nem söpör már többet az én gyöngé karom.
Söpörtem eleget, söpörjön hát más is.
Szerettelek babám, szeressen hát más is.

Csillagok, csillagok szépen ragyogjatok,
Ennek a legénynek utat mutassatok,
Mutassatok utat ennek a legénynek,
Nemesse meg párját az ő jegyesében.

Megy a kocsi, ripeg, ropog a kereka,
Szép menyasszonyhajlik ki belőle,
A fátyola szépen lobog, látod babám
Hogy menyasszony vagyok.

--- Megérkeztek a vőlegényes házhoz, ott már várták a vendégek ők
s a vőlegénynek a szülei. Az első vőfény beköszöntötte a menyasz-
szonyt:

Halljunk szót uraim!
Szerencse és jó reggelt nászanagy uraméknak.
Végére jutottunk e nehéz utunknak.
Kérjük azért szépen a jelenvalókat,
Hogyha meghallgatnák jelen szavainkat.
A mi kis seregünk, mely odakinn vagyon,
A hosszú út alatt elfáradott nagyon.
Fogadják szívesen vidám hajlékukba,
Részesítsék őlet szép mulatságunkba.
Im itt amenyasszony velünk megérkezett,
Tessék gazda uram, fogjon vele kezét.
Éljen!

--- Utána megkezdődött a mulatság, folytatódott a vacsora, de akkor
már hátra vót az új asszony feje kötve. Attú függ milyen volt a
család, ha bírta, akkor két-három napig is tartott, ha nem akkor
reggel befejeződött.

Nászut helyett az vót a szokás, hogy fogta az újasszony az asztali
széket, forgott úsürgött, takarított, minél gyorsabban, ezzel bizo-
nyította be, milyen ügyeset hoztak a házhoz, milyen ügyes, mindjár
a szomszédoknak is az volt az első, hogy megfigyeljék, hogy milyen
mozgása van annak az új asszonynak. Mer az vót a cél, hogy sütni,
főzni, varrni, mosni tudjon az új asszony és nagyon jól tudjon ka-
pálni. Mer ha nem, akkor nagyon meghurcolták és kibeszélték.
A nászéjszak bizony elmaradt, Az utazás, megtörténhetett az egy eg-
szerü ágyba is, oda haza, aztán folytatódott a munka.
Hát így történt a régi időkbe a házséletnek a kezdete.